

Kirjasampo 2.0:n esittely

Annastiina Ahola, DI

Semanttisen laskennan tutkimusryhmä (SeCo), Aalto-yliopisto

10.10.2023

Kirjasampo 2.0

- <https://analyysi.kirjasampo.fi/>
- **Sampo-UI-pohjainen käyttöliittymä**
 - tarkemmat haut fasettihaun avulla
 - data-analyysityökaluja suoraan käyttöliittymässä
 - Sampo-UI:n valmiita visualisointeja + Kirjasammolle kustomoituja
- **Taustalla sama data kuin Kirjasampo.fi -käyttöliittymässä, mutta eri muodossa esiteltynä**
 - Kirjasampo 2.0:n käyttöliittymä paljastaa selkeämmin datan virheitä/puutteita, jotka ennen olivat enemmän piilossa

Aalto University
School of Science

UNIVERSITY OF HELSINKI

KIRJASTOT.FI

HELDIG
Helsinki Centre for Digital Humanities

Kirjasampo 2.0

Semanttinen haku, selailu ja data-analyysit

Valitse näkymä etsiäksesi ja selataksesi aineistoja:

Romaanit

Näkymä, jossa voi hakea romaaneja.

Julkaisut

Näkymä, jossa voi hakea teosten julkaisujen tietoja.

Henkilöt

Näkymä, jossa voi hakea kirjallisuuteen liittyviä henkilöitä.

Kansikuvat

Näkymä, jossa voi hakea teosten kansikuvia.

Tietokirjat

Näkymä, jossa voi hakea tietokirjoja.

Saatavilla olevat näkymät,
joista dataa voi tarkastella

Kirjasampo 2.0

Semanttinen haku, selailu ja data-analyysit

Valitse näkymä etsiäksesi ja selataksesi aineistoja:

Romaanit

Näkymä, jossa voi hakea romaaneja.

Julkaisut

Näkymä, jossa voi hakea teosten julkaisujen tietoja.

Henkilöt

Näkymä, jossa voi hakea kirjallisuuteen liittyviä henkilöitä.

Kansikuvat

Näkymä, jossa voi hakea teosten kansikuvia.

Tietokirjat

Näkymä, jossa voi hakea tietokirjoja.

**Hakunäkymä
fasettivalikolla ja
visualisointivälilehdillä**

Romaanit

Tulokset: 84907 romaani(a)

Rajaa:

Nimi

Tekijä

Kirjallisuudenlaji

Teema

Asiasana

Alkukieli

Palkinnot

Päähenkilö

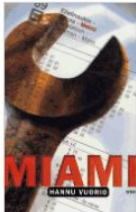

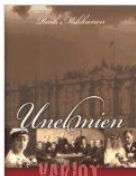
Toimija

Tapahtumaympäristö

Tapahtumapaikka

TAULUKKO TAPAHTUMAPAIKAT KARTALLA TAPAHTUMAPAIKKOJEN LÄMPÖKARTTA YMPYRÄKAAVIO/PYLVÄSDIAGRAMMI KIRJAILIJ

Rivejä per sivu 10 1-10 / 84907 < > >>

Nimi	Tekijä	Kirjallisuudenlaji	Teema
 <u>Miami</u>	<u>Vuorio, Hannu</u>	<ul style="list-style-type: none"> jännityskirjallisuus poliisikirjallisuus rikoskirjallisuus 	<ul style="list-style-type: none"> ennakkoluulot kulttuurierot muukalaisviha puukotus rasismi tappelut yhteiskuntakuvau
 <u>Käsi veitsen kahvassa</u> <u>Sadie när hon dog</u> <u>Sadie when she died</u>	<u>McBain, Ed</u>	<ul style="list-style-type: none"> poliisikirjallisuus rikoskirjallisuus 	<ul style="list-style-type: none"> avioliitto syttömyys
 <u>Unelmien varjot</u>	<u>Mikkanen, ..</u>	<ul style="list-style-type: none"> historialliset rakkausromaanit 	ota

Tulosten rajaaminen faseteilla
kirjallisuudenlaji: jännityskirjallisuus
teema: murha
alkukieli: suomi

Romaanit i

Tulokset: 599 romaani(a)

Aktiiviset
suodattimet:
POISTA
KAIKKI
Kirjallisuudenlaji: jännityskirjallisu... ×Teema: murha × Alkukieli: suomi ×

Rajaa:

Nimi iTekijä iKirjallisuudenlaji iTeema iAsiasana iAlkukieli iPalkinnot i

TAULUKKO TAPAHTUMAPAIKAT KARTALLA TAPAHTUMAPAIKKO. DIAGRAMMI KIRJAILIJ				
Rivejä per sivu 10 1-10 / 599				
Sivutetut tulokset				
Nimi i	Tekijä i	Kirjallisuudenlaji i	Teema i	
	Kuka sellaista tekisi	Jokinen, Seppo	<ul style="list-style-type: none"> jännityskirjallisuus poliisikirjallisuus 	<ul style="list-style-type: none"> murha myrkytykset syrjäytyminen
	Vain taivas tietää	Lyijynen, Reijo	<ul style="list-style-type: none"> jännityskirjallisuus kovaksikeitetty rikoskirjallisuus 	<ul style="list-style-type: none"> murha oikeudenkäynti rikokset vapaat sukupuoli
	Isku vasten kasvoja	Kirstilä, Pentti	jännityskirjallisuus	murha
				

Romaanit (i)

Tulokset: 599 romaani(a)

Aktiiviset
suodattimet:
POISTA
KAIKKI
Kirjallisuudenlaji: jännityskirjallisu... ×Teema: murha × Alkukieli: suomi ×

Rajaa:

Nimi (i)Tekijä (i)Kirjallisuudenlaji (i)Teema (i)Asiasana (i)Alkukieli (i)Palkinnot (i)Muunneltavissa oleva
rivien määrä per sivu
TAULUKKO TAPA

Rivejä per sivu 10

1-10 / 599

|< < > >|

OKARTTA

YMPYRÄKAAVIO/PYLVÄSDIAGRAMMI

KIRJAILIJ

Kuka sellaista tekisiJokinen, Seppo

- jännityskirjallisuus
- poliisikirjallisuus

- murha
- myrkytykset
- syrjäytyminen

Vain taivas tietääLyjynen, Reijo

- jännityskirjallisuus
- kovaksikeitetty rikoskirjallisuus

- murha
- oikeudenkäynti
- rikokset
- vapaat sukupuoli

Isku vasten kasvojaKirstilä, Pentti

jännityskirjallisuus

murha

Romaanit

Tulokset: 599 romaani(a)

Aktiiviset
suodattimet:POISTA
KAIKKI

Kirjallisuudenlaji: jännityskirjallisu... X

Teema: murha X Alkukieli: suomi X

Rajaa:

Nimi

Tekijä

Kirjallisuudenlaji

Teema

Asiasana

Alkukieli

Palkinnot

	TAPAHNUMAPIAIKAT KARTALLA	TAPAHNUMAPIAIKKOJEN LÄMPÖKARTTA	YMPYRÄKAAVIO/PYLVÄSDIAGRAMMI	KIRJAILIJ
Rivejä per sivu 10	1-10 / 599	< < > >		
Nimi	Tekijä	Kirjallisuudenlaji	Teema	
	<u>Kuka sellaista tekisi</u>	Jokinen, Seppo	<ul style="list-style-type: none"> jännityskirjallisuus poliisikirjallisuus 	<ul style="list-style-type: none"> murha myrkytykset syrytyminen
	<u>Vain taivas tietää</u>	Lyijynen, Reijo	<ul style="list-style-type: none"> jännityskirjallisuus kovaksikeitetty rikoskirjallisuus 	<ul style="list-style-type: none"> murha oikeudenkäynti rikokset vapaat sukupuoli
	<u>Isku vasten kasvoja</u>	Kirstilä, Pentti	jännityskirjallisuus	murha
				

Erlaisia visualisointeja
rajatulle datalle

Romaanit

Tulokset: 599 romaani(a)

Aktiiviset
suodattimet:

Kirjallisuudenlaji: jännityskirjallisu...

Teema: murha Alkukieli: suomi

Rajaa:

Nimi

Tekijä

Kirjallisuudenlaji

Teema

Asiasana

Alkukieli

Palkinnot

	TAULUKKO	TAPAHTUMAPAIKAT KARTALLA	TAPAHTUMAPAIKKOJEN LÄMPÖKARTTA	YMPYRÄKAAVIO/PYLVÄSDIAGRAMMI	KIRJAILIJ
Rivejä per sivu	10	1-10 / 599			
Nimi	Tekijä	Kirjallisuudenlaji	Teema		
	Kuka sellaista tekisi	Jokinen, Seppo	<ul style="list-style-type: none"> jännityskirjallisuus poliisikirjallisuus 	<ul style="list-style-type: none"> murha myrkytykset syrjäytyminen 	
	Vain taivas tietää	Lyijynen, Reijo	<ul style="list-style-type: none"> jännityskirjallisuus kovaksikeitetty rikoskirjallisuus 	<ul style="list-style-type: none"> murha oikeudenkäynti rikokset vapaat sukupuoli 	
	Isku vasten kasvoja	Kirstilä, Pentti			
					

Instanssisivut kootulla tiedolla tietystä intanssista (esim. tietty romaani)

Esimerkkitapauksia

- *Kriteerit täyttävä romaani*
- *Kirjallisuuden kehitys (kirjallisuudenlajit, teemat & asiasanat)*

Esimerkkitapauksia

Kriteerit täyttävä romaani

“Haluan lukea *rakkausromaanin*, jossa toimijana on *aateli*.
Romaanin tapahtumaympäristöksi haluan *linnat*.”

Kirjasampo 2.0

Semanttinen haku, selailu ja data-analyysit

Valitse näkymä etsiäksesi ja selataksesi aineistoja:

Romaanit

Näkymä, jossa voi hakea romaaneja.

Julkaisut

Näkymä, jossa voi hakea teosten julkaisujen tietoja.

Henkilöt

Näkymä, jossa voi hakea kirjallisuuteen liittyviä henkilöitä.

Kansikuvat

Näkymä, jossa voi hakea teosten kansikuvia.

Tietokirjat

Näkymä, jossa voi hakea tietokirjoja.

Valitaan Romaanit-näkymä

Romaanit

Tulokset: 84954 romaani(a)

Rajaa:

Nimi

Tekijä

Kirjallisuudenlaji

Teema

Asiasana

Alkukieli

Palkinnot

Päähenkilö

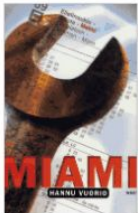

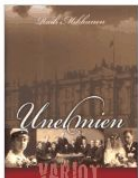
Toimija

Tapahtumaympäristö

Tapahtumapaikka

TAULUKKO TAPAHTUMAPAIKAT KARTALLA TAPAHTUMAPAIKKOJEN LÄMPÖKARTTA YMPYRÄKAAVIO/PYLVÄSDIAGRAMMI KIRJAILIJ

Rivejä per sivu 10 1-10 / 84954

Nimi	Tekijä	Kirjallisuudenlaji	Teema
 <u>Miami</u>	<u>Vuorio, Hannu</u>	<ul style="list-style-type: none"> jännityskirjallisuus poliisikirjallisuus rikoskirjallisuus 	<ul style="list-style-type: none"> ennakkoluulot kulttuurierot muukalaisviha puukotus rasismi tappelut yhteiskuntakuvau
 <u>Käsi veitsen kahvassa</u> <u>Sadie när hon dog</u> <u>Sadie when she died</u>	<u>McBain, Ed</u>	<ul style="list-style-type: none"> poliisikirjallisuus rikoskirjallisuus 	<ul style="list-style-type: none"> avioliitto syöttömyys
 <u>Unelmien varjot</u>	<u>Mikkanen, Raili</u>		

Määritetään halutut kriteerit faseteilla
kirjallisuudenlaji: rakkausromaanit
toimija: aateli
tapahtumaympäristö: linnat

Romaanit

Tulokset: 6 romaani(a)

Aktiiviset
suodattimet:POISTA
KAIKKI

Kirjallisuudenlaji: rakkausromaanit

Toimija: aateli

Tapahtumaympäristö: linnat

Rajaa:

Nimi

Tekijä

Kirjallisuudenlaji

Teema

Asiasana

Alkukieli

	TAULUKKO	TAPAHTUMAPAIKAT KARTALLA	TAPAHTUMAPAIKKOJEN LÄMPÖKARTTA	YMPYRÄKAAVIO/PYLVÄSDIAGRAMMI	KIRJAILIJ
	Rivejä per sivu 10	1-6 / 6	< >		
Nimi	Tekijä	Kirjallisuudenlaji	Teema		
	<u>Rakkauden viimeinen sinetti</u>	<u>Meretoja, Ilona</u>	<ul style="list-style-type: none"> historialliset romaanit rakkausromaanit viihdekirjallisuus 		
	<ul style="list-style-type: none"> <u>Helmiä ja timantteja</u> <u>Jewels</u> <u>Juveler</u> 	<u>Steel, Danielle</u>	<ul style="list-style-type: none"> rakkausromaanit viihdekirjallisuus 	<ul style="list-style-type: none"> avioliitto elämänhallinta elämänmuutokset jalokivet (aine, kiv mineraalit) naisen asema päätäväisyys seuraelämä 	
	<ul style="list-style-type: none"> <u>Linnan kuningas</u> <u>Smaragdhjärtat</u> <u>The king of the castle</u> 				

Valitaan kriteerit täyttävien romaanien listasta romaani, jota voidaan tutkia vielä tarkemmin sen omalla instanssisivulla

Esimerkkitapauksia

Kirjallisuuden kehitys

“Haluan tietää, miten suosituimmat *kirjallisuudenlajit* ovat kehittyneet vuosien varrella.”

Kirjasampo 2.0

Semanttinen haku, selailu ja data-analyysit

Valitse näkymä etsiäksesi ja selataksesi aineistoja:

Romaanit

Näkymä, jossa voi hakea romaaneja.

Julkaisut

Näkymä, jossa voi hakea teosten julkaisujen tietoja.

Henkilöt

Näkymä, jossa voi hakea kirjallisuuteen liittyviä henkilöitä.

Kansikuvat

Näkymä, jossa voi hakea teosten kansikuvia.

Tietokirjat

Näkymä, jossa voi hakea tietokirjoja.

Valitaan Julkaisut-näkymä

Valitaan genren kehityksen visualisointivälilehti

Tulokset: 223613 julkaisu(a)

Rajaa:

Nimi *i*

Sivumäärä *i*

Kustantaja *i*

Julkaisuvuosi *i*

Kieli *i*

Ensimmäinen versio *i*

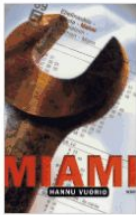
Kääntäjä *i*

Kuvittaja *i*

Muut tekijät *i*

Teoksen tyyppi *i*

Sarja *i*

TAULUKKO					JULKAISUJEN GENRET VUOSIKYMMENITTÄIN		JULKAISUJEN TEEMAT VUOSIKYMMENITTÄIN		VUOSITTAISET JULKAISUT	
Nimi <i>i</i>	Sivumäärä <i>i</i>	Kustantaja <i>i</i>	Julkaisuvuosi <i>i</i>							
										
Miami	307	WSOY	2003							
Intian ylängöiltä	270	WSOY	1942							
Häiriintymätön ilonhohde	119	Omakustanne	2010							

Esimerkkitapauksia

Kirjallisuuden kehitys

“Haluan tietää, miten *alkuperäisesti suomenkielisten romaanijulkaisujen* suosituimmat teemat ja asiasanat ovat kehittyneet vuosien varrella.”

Kirjasampo 2.0

Semanttinen haku, selailu ja data-analyysit

Valitse näkymä etsiäksesi ja selataksesi aineistoja:

Romaanit

Näkymä, jossa voi hakea romaaneja.

Julkaisut

Näkymä, jossa voi hakea teosten julkaisujen tietoja.

Henkilöt

Näkymä, jossa voi hakea kirjallisuuteen liittyviä henkilöitä.

Kansikuvat

Näkymä, jossa voi hakea teosten kansikuvia.

Tietokirjat

Näkymä, jossa voi hakea tietokirjoja.

Valitaan Julkaisut-näkymä

Julkaisut (i)

Tulokset: 223552 julkaisu(a)

Rajaa:

Nimi (i)Sivumäärä (i)Kustantaja (i)Julkaisuvuosi (i)Kieli (i)Ensimmäinen versio (i)Kääntäjä (i)Kuvittaja (i)Muut tekijät (i)Teoksen tyyppi (i)Sarja (i)

TAULUKKO

JULKAISUJEN GENRET VUOSIKYMMENITTÄIN

JULKAISUJEN TEEMAT VUOSIKYMMENITTÄIN

VUOSITTAISET JULKAISUT

Rivejä per sivu 10 1-10 / 223552

Nimi (i)Sivumäärä (i)Kustantaja (i)Julkaisuvuosi (i)[Miami](#)

307

WSOY

2003

[Intian ylängöiltä](#)

270

WSOY

1942

[Häiriintymätön ilonhohde](#)

119

Omaku

**Määritetään halutut
kriteerit faseteilla****kieli: suomi
ensimmäinen versio: kyllä
teoksen tyyppi: romaanit**

Julkaisut ⓘ

Tulokset: 24638 julkaisu(a)

Aktiiviset
suodattimet:

POISTA
KAIKKI

Kieli: suomi ✕

Ensimmäinen versio: kyllä ✕

Teoksen tyyppi: romaanit ✕

Valitaan
visualisointivälilehti
teemoille ja asiasanoille
aikajanalla

Sivumäärä ⓘ

Kustantaja ⓘ

Julkaisu vuosi ⓘ

Kieli ⓘ

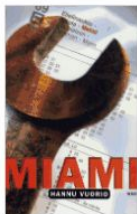
Ensimmäinen versio ⓘ

TAULUKKO JULKAISUJEN GENRET VUOSIKYMMENITTÄIN JULKAISUJEN TEEMAT VUOSIKYMMENITTÄIN VUOSITTAISET JULKAISUT

Rivejä per sivu 10 1-10 / 24638

Nimi ⓘ Sivumäärä ⓘ Kustantaja ⓘ Julkaisuvuosi ⓘ

Miami

307

WSOY

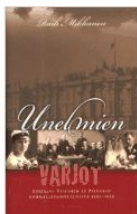
2003

Häiriintymätön ilnohohde

119

Omakustanne

2010

Unelmien varjot

384

Minerva Kustannus

2008

Palautetta?

The screenshot shows the Kirjasampo 2.0 website interface. At the top, there is a navigation menu with items: ROMAANIT, JULKAISUT, HENKILÖT, KANSIKUVAT, TIETOKIRJAT, PALAUTE, INFO, OHJEET, FI, and a language selector (en/fin). A white box with the text "Palautekanava" (Feedback channel) has an orange arrow pointing to the "PALAUTE" menu item. Below the navigation, the main content area features a header "Kirjasampo" and "Semanttinen haku, selailu ja data-analyysit". A sub-header reads "Valitse näkymä etsiäksesi ja selataksesi aineistoja:". Below this are five category tiles: "Romaanit", "Julkaisut", "Henkilöt", "Kansikuvat", and "Tietokirjat", each with a description and a representative image. On the right side, there is a "Palaute" (Feedback) form. The form includes a search bar, a "Haku" button, and a "Uusi käyttäjä?" section. The feedback form fields are: "Nimi *", "Sähköpostiosoitteesi *", "Alue *", "Viesti *", and "Mikä on nimeltään kesikesän juhla? *". A "Läheta" (Send) button is at the bottom of the form. The footer of the page contains the URL "https://www.kirjasampo.fi/fin/palaute" and logos for Aalto University School of Science, University of Helsinki, HEL Helsinki Centre for Digital Humanities, and SeCo.

Kiitos!